

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І. Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО
МІНІСТЕРСТВА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

МАТЕРІАЛИ
XVII Всеукраїнської
науково-практичної конференції

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВИЩОЇ
МЕДИЧНОЇ (ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ)
ОСВІТИ

(в онлайн режимі за допомогою системи Microsoft Teams)

05–06 листопада 2020 року
м. Тернопіль

Тернопіль
ТНМУ
«Укрмедкнига»
2020

УДК 378:61(063)(477)

Актуальні питання вищої медичної (фармацевтичної) освіти (в онлайн режимі за допомогою системи Microsoft Teams) : матеріали XVII Всеукр. наук.-практ. конф. (Тернопіль, 05–06 лист. 2020 р.) / Терноп. нац. мед. ун-т імені І. Я. Горбачевського. – Тернопіль : ТНМУ, 2020. – 328 с.

**ПЕРШИЙ ДОСВІД РОБОТИ ЦЕНТРУ СИМУЛЯЦІЙНОЇ
МЕДИЦИНИ ДЕРЖАВНОГО ЗАКЛАДУ
«ДНІПРОПЕТРОВСЬКА МЕДИЧНА АКАДЕМІЯ
МІНІСТЕРСТВА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ»
В ПІДГОТОВЦІ СТУДЕНТІВ 6 КУРСА З АКУШЕРСТВА
ТА ГІНЕКОЛОГІЇ**

Т.О. Лоскутова, А.П. Петулько, Ю.В. Донська

Державний заклад «Дніпропетровська медична академія МОЗ України»

Вступ. Метою вищої медичної освіти є підготовка освічених фахівців, які мають фундаментальні знання та набули необхідних вмінь та навичок для майбутньої професійної діяльності. Посилення практичного напрямку освіти є характерною ознакою практично-орієнтованої освіти в медичному вищому навчальному закладі. В результаті навчання у студента повинні бути сформовані професійні компетенції, як загальнопрофесійні, так і спеціальні. Реалії сьогодення свідчать, що студенти майже завжди відчувають дефіцит практичної підготовки. Це пов'язано з тим, що існує неможливість відтворення більшості практичних навичок, маніпуляцій, особливо це стосується такої інтимної сфери як акушерство та гінекологія. Крім того, відсутні тематичні пацієнти, існують морально-етичні обмеження у взаєминах між пацієнткою та студентом [2].

Симуляційне навчання має ряд переваг, які допомагають розв'язувати ці проблеми. Це придбання навичок без ризику для пацієнта, можливість їхнього опанування незалежно від роботи клініки та прив'язки до реального тематичного хворого, вивчення рідких станів та патологій, можливість оперативного втручання тощо. Безумовною перевагою є можливість виконати необмежену кількість повторів для відпрацювання ідеального виконання навички та ліквідації помилок [1, 2].

Основна частина. Основними видами навчальної діяльності по реалізації практико-орієнтованого навчання в медичному ВУЗі є: практичні заняття (на кафедрах, клінічних базах); навчальна практика; виробнича практика; самостійна робота студентів; проведення студентських клінічних конференцій; участь студентів в планових і екстрених чергуваннях. В кожному із зазначених видів навчальної діяльності містяться приховані резерви й механізми для оптимізації та вдосконалення практико-орієнтованого навчання. Певна частина навичок, умінь освоюється на клінічних базах, під час практичних занять (збір анамнезу, клінічне

обстеження пацієнта, написання історії хвороби, оформлення медичної документації, участь в маніпуляціях, операціях, трансляція оперативних втручань з операційних в навчальні приміщення, рішення ситуаційних завдань різного ступеня складності, робота в класі симуляційні навчання на кафедрі). Інша частина практичних навичок, яку неможливо освоювати на пацієнтах, проводиться в організованому навчально-тренувальному центрі симуляційної медицини (НТЦ СМ).

Навчально-тренувальний центр симуляційної медицини розпочав навчання студентів з жовтня 2019 року. Метою його створення була систематизація та покращення практичної підготовки студентів з різних дисциплін, а також підготовка для практичної частини єдиного державного комплексного іспиту. Офіційному відкриттю передували потужний підготовчий період, який включав матеріально-технічне забезпечення, підготовку викладачів на дводенних курсах з методології та принципів симуляційного навчання, пілотне відпрацювання станцій зі студентами. З жовтня 2019 студенти 6 курсу, згідно з розкладом проходили дводенне навчання з фінальним заліком наприкінці.

Навчання в симуляційному центрі було організовано наступним чином: група із 30 студентів ділилась на 5 підгруп (по 5-6 осіб), які по черзі відпрацьовували навички на 5 станціях: базова серцева реанімація (кафедра медицини катастроф та військової медицини), забір матеріалу з шийки матки для цитологічного дослідження (кафедра акушерства та гінекології), вимірювання АТ з наступною оцінкою ризику смертності від серцево-судинних захворювань за шкалою SCORE (кафедра внутрішньої медицини 3), видалення стороннього тіла з дихальних шляхів дитини до року (кафедра педіатрії 3 та неонатології), катетеризація сечового міхура (кафедра хірургії № 2).

Практичних навичок з гінекології – забір матеріалу з шийки матки для цитологічного дослідження було обрано тому, що існує гостра потреба в коректному проведенні цієї маніпуляції лікарем загальної практики. Саме від того яким чином буде отриманий матеріал залежить ефективність цервікального скринінгу зокрема та зниження захворювання на рак шийки матки в цілому.

Етапи симуляційного навчання передбачали: брифінг 5-10 % від загального часу, відпрацювання сценарію практичної навички – 25-30 %, дебрифінг – 65 % та підбивання підсумків 5 %. Для опанування практичної навички застосовували методику чотирьох кроків. Крок 1 – реконструкція – викладач показує весь алгоритм в режимі реального часу

без пояснень. Крок 2 – деконструкція – викладач знову показує весь алгоритм, але з поясненням кожного кроку. Крок 3 – формулювання – викладач знову показує весь алгоритм в режимі реального часу, а студент проговорює етапи алгоритму. Крок 4 – реалізація – студент, що був залучений до кроку 3 – виконує алгоритм в режимі реального часу, наступний студент коментує (проговорює) алгоритм. Необхідною складовою є теоретична підготовка студента до заняття та його ознайомлення з послідовністю виконання навички напередодні заняття. Нами був створений чек-лист, в якому прописані кроки виконання маніпуляції. Під час заліку студенти послідовно виконували навички на кожній зі станцій, прохідний бал за кожну з навичок складав 75 %. Всі студенти успішно склали залік.

Для оцінки роботи в НТЦ СМ наприкінці другого дня проводилось анкетування студентів, з'ясовували актуальність навички, доброзичливість викладача, пропозиції та побажання. Було визначено, що 98 % студентів позитивно оцінили роботу та набутий досвід в симуляційному центрі.

Враховуючи отриманий досвід та побажання студентів у 2020-2021 році до комплексної практичної підготовки в симуляційному центрі будуть залучені студенти 3, 4, 6 курсів. Метою є досконале опанування студентами практичних навичок (всі медичні маніпуляції) зі списку 5 галузевого стандарту. Щодо акушерства та гінекології то це проведення гінекологічного дослідження та забір матеріалу для цитологічного та бактеріоскопічного дослідження для студентів 4 курсу, зовнішнє акушерське обстеження вагітної, прийоми Леопольда, діагностика клінічно вузького таза, аускультация плода та забір матеріалу для цитологічного та бактеріоскопічного дослідження для студентів 6 курсу

Висновки. В результаті роботи НТЦ СМ студенти та викладачі отримали позитивний досвід навчання та викладання практичної навички методом чотирьох кроків з проведенням дебрифінгу, створення та ведення симуляційного сценарію, створення чек-листів, проведення заліку та переміщення по станціях.

Література

1. Використання сценаріїв з елементами клінічної фармакології при вивченні окремих тем з акушерства та гінекології. / Л. М. Маланчук, З. М. Кучма, І. М. Маланчин, В. М. Мартинюк, Л. О. Краснянська, С. Л. Маланчук Медична освіта. – 2018. – № 4. – С. 64–66.

2. Симуляційне навчання у медицині – складова частина у процесі підготовки лікаря-спеціаліста / М. М. Корда, А. Г. Шульгай, С. Й. Запорожан, М. Ю. Крицак // Медична освіта. – 2016. – № 2. – С. 54–57.

ФОРМУВАННЯ ФАХОВИХ КОМПЕТЕНЦІЙ З ПЕДІАТРІЇ У СТУДЕНТІВ МЕДИКО-ПСИХОЛОГІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

**Лукашук В.Д., Дмитришин Б.Я., Бовкун О.А., Єсіпова С.І.,
Дмитришин О.А.**

Національний медичний університет імені О.О. Богомольця, м. Київ

Вступ. Covid-19 вніс суттєві корективи у життя суспільства в цілому і освітній процес зокрема; змусив освоїти нові методи онлайн-навчання. Саме тому особливо актуальним стає впровадження компетентнісного підходу в дещо формалізовану медичну освіту, що вимагає використання нових форм навчання, удосконалення якості дистанційного викладання на різних платформах. Це стосується і підготовки лікарів-психологів, які в умовах хронічного стресу, зростання панічних страхів та депресивних настроїв в суспільстві повинні вміти надавати комплексну медико-психологічну допомогу. Метою роботи є використання методів дистанційного навчання для формування фахових компетентностей студентів медико-психологічного факультету впродовж вивчення дисциплін педіатричного циклу. Використано бібліографічний та інформаційно-аналітичний методи дослідження.

Основна частина. Відомо, що підготовка лікарів втілює складну, впорядковану, цілісну, динамічну систему, що функціонує відповідно до мети, завдань та принципів діяльності вищої школи, спрямовується на формування мотиваційно-ціннісних орієнтацій студентів, системи їхніх знань, умінь та навичок, розвиток творчого підходу до організації майбутньої професійної діяльності і підпорядковується меті формування в майбутніх фахівців готовності до здійснення такої діяльності [2].

У вищій медичній освіті використовуються наступні методи навчання: – за джерелами знань: словесні (пояснення, лекція, бесіда, дискусія); наочні (демонстрація); практичні (практична робота), на яких робиться особливий акцент при вивченні дисципліни; – за логікою навчального процесу: аналітичний (визначення загального стану хворого та